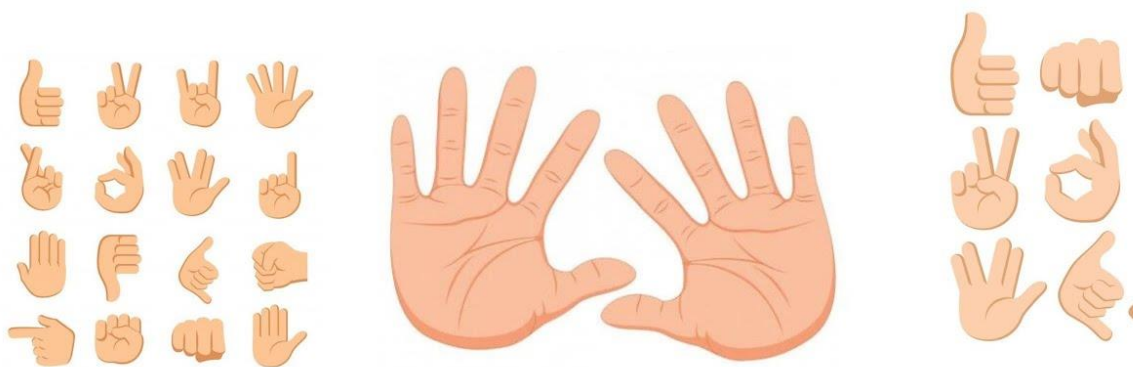

САУСАҚ ЖАТТЫҒУЛАРЫ

**«Саусақ жаттығулары арқылы
сөйлеуді дамытамыз»**

Тапсырмалар:

1) Іс-әрекеттердің, әдістер мен тәсілдердің дәйектілігін тікелей түсіндірілген көрсету арқылы жұмыс тәжірибесін беру.

2) Шеберлік сыныбына қатысушылардың шығармашылық әлеуетін ашу үшін жағдай жасау.

Құрметті ата-аналар, сіздің балаңыздың аман-есен және белсенді дамуын қалайсыз ба? Мәселе саусақтарда, нақтырақ айтсақ, жақсы дамыған ұсақ моторикада болып шықты.

Бір кездері белгілі педагог В.А.Сухомлинский: «Баланың ақылы саусақтардың ұшында», - деп айтқан болатын.

Мәселе мынада, адамның миында сөйлеуге және қол саусақтарының қозғалысына жауап беретін орталықтар өте жақын орналасқан. Қазіргі заманғы зерттеулер балалардың сөйлеу тілінің даму деңгейі қол саусақтарының жұқа қимылдарының қалыптасу дәрежесіне тікелей байланысты екенін растады. Басқаша айтқанда, саусақтардың дамуы артта қалса, сөйлеу дамуы да кідіреді. Әдетте ұсақ моториканың даму деңгейі жоғары бала логикалық тұрғыдан ойлай алады, оның жады, назары, байланысқан сөйлеуі жеткілікті дамыған. Яғни біздің балаларымыздың белсенді, сөйлесетін, ақылды болуына тағы да назар аударғым келеді - біз олардың қолының ұсақ моторикасын дамытуымыз керек. Ең қарапайым нәрседен бастайық -

- Саусақ ойындары - оларға арнайы жағдайлар, жабдықтар қажет емес.

Бұл қиялды, қиялды оятатын баланың шығармашылық қабілеттерін дамытуға тамаша ынталандыру. Алдымен сіз мені тыңдап, содан кейін бірге орындаңыз: Қалай өмір сүріп жатырсың?

Қалайша жүзесің? - Міне осылай!

Қалай жүгіресің? - Міне осылай!

Қалай қарайсың? - Міне осылай!

Түскі тамақты күтесің бе?

- Міне осылай!

Таңертең ұйықтап жатасың ба?

- Міне осылай!

Қазір менімен бірге.

Жақсы!

- Ас үйде әрқашан грек жаңғағы болады (егер ол болмаса, күзде бұрлер жинаймыз)

Мен өзімнің жаңғағымды тебемін,

Бәрінен дөңгелек болу үшін

Жармамен ойындар.

- Табаққа шашылған манкада сурет салу. Күн, шеңбер, жол сызамыз. Жол әртүрлі болуы үшін алдымен оны бас саусақпен сызамыз. Көрсеткішпен, ең аз саусақпен.

- Бұршақ, бұршақ, жаңғақтарды сұрыптау. Сіздердің әрқайсыңыз Золушка екеніңізді елестетіңіз. Сізге тарелканың ішіндегісін 3 кружкаға салу керек. Бастаймыз. Жақсы! Күлшектер.

- Бұйымдардың контурларын фасольмен салу. Барқыт қағазды алып, оған бұршақпен сурет саламыз. Құтыны шөлмектен аламыз.

- Заттардың контурларын жіппен салу, яғни жіппен салу. Бұл күн, ағаш саны, әріп және т.б. болуы мүмкін. Ал енді сіз өз суретіңізді салуға тырысасыз.

- Бұршақты аламыз –

Үйде мен жалғыз сағындым,

Бір уыс бұршақ алдым.

Ойнауды бастамас бұрын

Саусаққа айту керек,

Саусақ, саусақ, менің жақсы,

Сен бұршақты үстелге қысып,

Айналдырып, айналдырып,

Екіншісіне де бер! (Жібереміз.)

- Тактильді сезімдерді дамыту үшін мұндай қаптарды жармамен, бұршақпен, мақтамен және т.б. толтырып тігуге болады. Қапшықты жинай отырып, бала саусақтарын өзі массаж жасайды.

- Құрғақ бассейн.

Бұл үшін қарапайым қорапты бұршақпен, компоттан жасалған сүйекпен, бұршақпен және т.б. толтыру керек. Ойыншықты жасыруға болады - «Қазынаны табыңыз», «Ойыншықты табыңыз», «Мұнда кім тұрады?». Тактильді сезімдерді дамыту. Сізге қиын тапсырма. Үстелімде заттар бар, біреуі құрғақ бассейнде. Ойыншықты шешпей, сезінбей, не екенін біліңіз. Жақсы! Ең бастысы - баланы қараусыз қалдырмау керек!

- Моншақтар.

Баланың қолын баумен, жіппен макаронмен, кептірумен және т.б. жақсы дамытады.

Тапсырма: Кім тезірек моншақты жинайды. Жақсы болдыңыз ба?

Қағаздан жасалған бұйымдар.

Қазір қарапайым стақан жасауға тырысамыз - балалар оған тұқым, кәмпіт салғанды жақсы көреді.

Өз сөзімді мына сөздермен аяқтаймын - балаңызбен қарым-қатынас жасауға көбірек уақыт бөліңіз, онымен ойнаңыз, сөйлесіңіз, бос уақытыңызды жаңа саусақ ойынын үйренуге арнаңыз, көбірек сурет салыңыз, құрастырыңыз - біз білеміз ғой - Баланың ақылы саусақтардың ұшында.